

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžo/228/2015
Identifikačné číslo spisu: 1013200514
Dátum vydania rozhodnutia: 04.07.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1013200514.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: Mgr. H. H., bytom E. pri T. XXX, XXX XX, právne zastúpená spoločnosťou Bardač s.r.o., so sídlom Lovinského 22, 811 04 Bratislava, IČO: 47 243 252, proti žalovanému: Národný bezpečnostný úrad, so sídlom Budatínska 30, P. O. Box 16, 850 07 Bratislava, IČO: 36 061 701, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 30. januára 2013, č.: 1347/2013/LP-002, o odvolaní žalobkyne proti Rozsudku Krajského súdu v Bratislave, sp.zn. 5S 69/2013-60 zo 7. apríla 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky Rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp.zn. 5S 69/2013-60 zo 7. apríla 2015, z r u š u j e a v r a c i a Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“, „súd prvého stupňa“, „súd“) rozsudkom sp.zn. 5S 69/2013-60 zo 7. apríla 2015 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“, „napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa“) zamietol žalobný návrh žalobkyne, v ktorom sa domáhala preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného z 30. januára 2013, č.: 1347/2013/LP-002, (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“, „preskúmané rozhodnutie“) v spojení s rozhodnutím Národného bezpečnostného úradu, Odboru legislatívy a práva, Bratislava č. 3276/2012/LP-008 z 19. decembra 2012 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie, „rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu“), ktorým bola žalobkyňa uznaná vinnou zo spáchania priestupku na úseku ochrany utajovaných skutočností podľa § 78 ods. 2 písm. a/ a b/ zákona č. 215/2004 Z.z., ktorého sa dopustila v období od 19. marca 2007 do 28. marca 2007 v redakcii časopisu Žurnál tým, že porušila povinnosť podľa § 39 ods. 1 zákona č. 215/2004 Z.z. neodkladne odovzdať Národnému bezpečnostnému úradu alebo útvaru Policajného zboru získanú informáciu alebo nájdenú vec, ktorá je utajovaná, a tým porušila povinnosť podľa § 39 ods. 2 zákona č. 215/2004 Z.z., že sa oboznámila s utajovanou skutočnosťou a povinnosť zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, s ktorými sa oboznámila, na základe skutkovej vety, ktorá je súčasťou rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, za čo jej podľa § 79 ods. 3 písm. b/ zákona č. 215/2004 Z.z. bola uložená pokuta vo výške 100,- eur.

Krajský súd v dôvodoch rozhodnutia konštatoval, že z administratívneho spisu zistil, že Národný bezpečnostný úrad, Odbor kontroly 4. októbra 2007 rozhodnutím č. 4018/2007/OK-009 ako výsledok kontroly uznal žalobkyňu vinnou zo spáchania priestupku na úseku ochrany utajovaných skutočností podľa § 78 ods. 2 písm. a/ a b/ zákona

č. 215/2004 Z.z., ktorých sa žalobkyňa mala dopustiť v období od 19. marca 2007 do 28. marca 2007 v redakcii Žurnál tým, že porušila povinnosť podľa § 39 ods. 1 zákona č. 215/2004 Z.z. neodkladne odovzdať Národnému bezpečnostnému úradu alebo útvaru Policajného zboru získanú utajovanú skutočnosť alebo informáciu, a tým porušila povinnosť podľa § 39 ods. 2 zákona č. 215/2004 Z.z. neodkladne oznámiť Národnému bezpečnostnému úradu alebo útvaru Policajného zboru, že sa oboznámila s utajovanou skutočnosťou a zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, s ktorými sa oboznámila. Týmto sa žalobkyňa mala dopustiť priestupkov na úseku ochrany utajovaných skutočností podľa § 78 ods. 2 písm. a/ a b/ zákona č. 215/2004 Z.z., za čo jej bola podľa § 78 ods. 3 písm. b/ zákona č. 215/2004 Z.z. uložená pokuta vo výške 15.000,- Sk. Na základe včas podaného rozkladu o tomto rozhodol v pôvodnom konaní žalovaný 5. decembra 2007 rozhodnutím č. 6607/2007/LP-002 tak, že rozklad zamietol a potvrdil prvostupňové rozhodnutie. Na základe včas podanej žaloby vo veci rozhodoval Krajský súd v Bratislave, ktorý Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, sp.zn. 2S 79/2008 z 30. marca 2011 žalobu ako nedôvodnú podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku zamietol. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že v danom prípade sa žalobkyňa dopustila dvoch porušení zákona súčasne podľa § 78 ods. 2 písm. a/ a b/ zákona č. 215/2004 Z.z., pričom utajované skutočnosti boli zaradené do druhého stupňa utajenia v zmysle klasifikácie stanovenej v § 3 zákona č. 215/2004 Z.z.. Mal za to, že za podstatnú bola správne vyhodnotená skutočnosť, že žalobkyňa sa svojim konaním podieľala na uverejnení článku v printovom médiu a na celosvetovo dostupnej internetovej stránke. Z uvedeného hľadiska žalobe nemohol súd stotožňujúc sa so závermi správneho orgánu vyhovieť. Na odvolanie proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, ktoré včas podala žalobkyňa, potom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn. 3Sžo 34/2010 z 24. novembra 2011, tak že zmenil Rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp.zn. 2S 79/2008 z 30. marca 2011 a rozhodnutie žalovaného č.k.: 6607/2007/LP-002 z 5. decembra 2007 a rozhodnutie Národného bezpečnostného úradu, Odboru kontroly, č. 4018/2007/OK-009 z 8. októbra 2007 zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v sume 445 eur a 75 centov na účet právneho zástupcu žalobkyne. Najvyšší súd Slovenskej republiky svoje rozhodnutie zdôvodnil arbitrárnosťou a nie konkrétnym, len všeobecným odôvodnením rozhodnutia správneho orgánu pokiaľ išlo o výšku uloženej pokuty ako výsledku správneho uváženia. Zároveň v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že pri vydaní nového rozhodnutia musí správny orgán dbať aj nato, aby vymedzenie predmetu konania vo výroku rozhodnutia o priestupku bolo náležité špecifikované tak, aby sankcionované konanie nebolo zameniteľné s iným konaním. Pokiaľ ide o samotnú materiálnu stránku alebo skutkovú stránku predmetu konania, z odôvodnenia rozsudku nevyplýva, že by sa Najvyšší súd Slovenskej republiky týmto zaoberal.

Po vrátení veci súdom potom žalovaný nariadil vo veci pojednávanie určené na 13. novembra 2012, na ktoré žalobkyňu prostredníctvom právneho zástupcu predvolal a ktorého sa právny zástupca zúčastnil a vzniesol tam konkrétne námietky. Následne bolo vydané Národným bezpečnostným úradom, Odborom legislatívy a práva nové prvostupňové rozhodnutie č.: 3276/2012-LP-008 z 19. decembra 2012, ktorým bola žalobkyňa uznaná za vinnú zo spáchania priestupkov na úseku ochrany utajovaných skutočností podľa § 78 ods. 2 písm. a/ a b/ zákona č. 215/2004 Z.z., ktorých sa dopustila v období od 19. marca 2007 do 28. marca 2007 v redakcii časopisu Žurnál tým, že porušila povinnosť podľa § 39 ods. 1 zákona č. 215/2004 Z.z. neodkladne odovzdať úradu alebo útvaru Policajného zboru získanú informáciu alebo nájdenú vec, ktorá je utajovaná a tým, že porušila povinnosť podľa § 39 ods. 2 zákona č. 215/2004 Z.z. neodkladne oznámiť úradu alebo útvaru Policajného zboru, že sa oboznámila s utajovanou skutočnosťou a zachovať mlčanlivosť o skutočnostiach, s ktorými sa oboznámila.

Správny orgán konštatoval, že obvinená tým, že získala utajovanú písomnosť č. VS 200-D-I-000185PČ-16-16-2004 z 28. septembra 2004, stupeň utajenia Dôverné, výtlačok jediný, počet listov 3, vec: „Vyhodnotenie vývoja OPP HOLUB za obdobie od 25.08.2004 do 27.09.2004 - informácia, predloženie“ a túto neodkladne neodovzdala Národnému bezpečnostnému úradu alebo útvaru Policajného zboru,

porušila povinnosť nepovolanej osoby ustanovenú v § 39 ods. 1 zákona č. 215/2004 a tým, že po oboznámení sa s uvedenou utajovanou písomnosťou použila získané informácie v článku „Prievar v tajných trezoroch“, ktorý bol uverejnený v týždenníku Žurnál, č. 3/2007 a zároveň na internetovej stránke týždenníka Žurnál, porušila povinnosť nepovolanej osoby ustanovenú v § 39 ods. 2 zákona č. 215/2004 Z.z., a tým sa dopustila priestupkov na úseku ochrany utajovaných skutočností podľa § 78 ods. 2 písm. a/ a b/ zákona č. 215/2004 Z.z., za čo jej podľa § 78 ods. 3 písm. b/ zákona č. 215/2004 Z.z. bola uložená pokuta vo výške 100,- eur. Svoje rozhodnutie prvostupňový správny orgán zdôvodnil výsledkami dokazovania, z ktorých pre neho jednoznačne vyplynulo, že žalobkyňa sa dopustila vo výrokovvej časti uvedeného priestupku a na takom skutkovom základe ako to bolo ním ustálené v rámci ústneho pojednávania, ktoré bolo nariadené a určené na termín 13. novembra 2012, po zrušení rozhodnutia rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ničím neosvedčila a nevyvrátila, že by sa uvedeného priestupku dopustila. Pokiaľ išlo o výšku uloženej pokuty, tu správny orgán oproti pôvodnému konaniu výšku pokuty znížil s poukazom na ďalšie správanie sa žalobkyne. Na základe včas podaného rozkladu potom vo veci bolo rozhodnuté žalovaným 30. januára 2013, č.: 1347/2013/LP-002, ktorým žalovaný rozklad žalobkyne zamietol a rozhodnutie Národného bezpečnostného úradu prvostupňové rozhodnutie o priestupku ako vecne správne a zákonné potvrdil. Žalovaný sa celkom stotožnil s právnym záverom, ku ktorému dospel správny orgán prvého stupňa, zároveň mal nad akúkoľvek pochybnosť za preukázané, že žalobkyňa uvedených priestupkov sa dopustila a pritom zdôraznil, že dokazovanie vo veci bolo riadne a dostatočne vykonané a postačujúce pre vyslovenie tohto záveru. Preto navrhované zastavenie konania, ktorého sa žalobkyňa v rozklade domáhala, s týmto nemohol sa stotožniť a rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa opätovne o uznaní žalobkyne vinnou zo spáchania uvedeného priestupku považuje za vecne správne. Rozhodnutie zároveň považuje za dostatočne preskúmateľné a súladné s požiadavkami preskúmateľnosti, pokiaľ ide o skutok samotný, ale pokiaľ ide aj o výšku uloženej pokuty. Zároveň z dôvodov zhodných tak ako boli uvedené aj vo vyjadrení žalovaného, nestotožnil sa žalovaný s namietanou vadou v konaní, ktorej sa mal správny orgán dopustiť pri doručovaní prvostupňového rozhodnutia. Mal za to, že doručovanie bolo vykonané v súlade so zákonom, bolo vykonané riadne, zákonne a účinne a na základe tohto bol podaný riadny opravný prostriedok (rozklad), ktorý bol podaný včas a bol aj odôvodnený.

Súd po preskúmaní napadnutých rozhodnutí ako aj predloženej písomnej dokumentácie skonštatoval, že v prejednávanej veci bolo dostatočne preukázané, že žalobkyňa, ktorá bola redaktorkou týždenníka Žurnál, získala do svojej dispozičnej moci materiál, ktorý splňal náležitosti utajovanej skutočnosti v stupni utajenia podľa § 3 ods. 1 písm. c/ zákona č. 215/2004 Z.z. a spolupodieľala sa na tvorbe a zverejnení článku v časopise Žurnál č. 3/2007 pod názvom „Prievar tajných trezorov“, v ktorom boli utajované skutočnosti publikované. Žalovanému boli tieto materiály odovzdané 29. marca 2007. Súd sa stotožnil so žalovaným v posúdení konania žalobkyne vyjadrenom v preskúmaných rozhodnutiach, že takýmto počínaním sa od 19. marca 2007 do 28. marca 2007 žalobkyňa dopustila priestupkov na úseku ochrany utajovaných skutočností podľa § 78 ods. 2 písm. a/ a b/ zákona č. 215/2004 Z.z. na tom skutkovom základe, že neodkladne neodovzdala Národnému bezpečnostnému úradu alebo útvaru Policajného zboru získanú utajovanú skutočnosť, alebo informáciu, ďalej tým, že porušila povinnosť neodkladne oznámiť Národnému bezpečnostnému úradu alebo útvaru Policajného zboru, že sa oboznámila s utajovanou skutočnosťou a nezachovala mlčanlivosť o skutočnostiach, s ktorými sa oboznámila. I keď vo všeobecnosti je treba priznať, že otázkou verejného záujmu by mohlo byť informovanie verejnosti o tom, že došlo k vyzradeniu utajovanej skutočnosti, za verejný záujem však nemožno považovať uverejnenie informácie z uniknutej utajovanej skutočnosti a to ani takej, ktorá sa javí nepovolanej osobe ako málo významná. V tejto súvislosti súd poukázal i na stanovisko Vojenského spravodajstva.

Konštatoval, že už v predchádzajúcom pôvodnom konaní žiadnym z rozsudkov tak Krajského súdu v Bratislave ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, skutková podstata priestupku spochybnená nebola. Krajským súdom v Bratislave bola žaloba v pôvodnom preskúmanavacom konaní zamietnutá ako bezdôvodná a pozmeňujúcim Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn. 5Sžo 34/2010 z 24. novembra 2011 boli napadnuté rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu a žalovaného zrušené z dôvodu arbitrárnosti rozhodnutia alebo nedostatočného zdôvodnenia výšky uloženej pokuty,

ktorá pôvodne bola uložená žalobkyni v sume 15.000,- Sk. Sama žalobkyňa v pôvodnom konaní teda namietala len výšku uloženej pokuty, závery a správnu úvahu žalovaného týkajúce sa výšky uloženej zákonnej sankcie, pričom žiadala, aby túto súd moderoval alebo alternatívne, aby rozhodnutie žalovaného zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. V novom rozhodnutí pokiaľ ide o výšku uloženej pokuty za spáchanie priestupku súd musí konštatovať, že uloženie pokuty a jej výška bola v danom prípade v rámci prípustnej zákonnej sadzby a tieto sú zásadne v diskrečnej právomoci žalovaného. To, či sa uložená pokuta bude pohybovať v hornej alebo dolnej hranici prípustnej sadzby závisí od uváženia správneho orgánu, pričom je tento povinný rešpektovať zákonné kritériá stanovené v súlade s únijským právom, vyhodnotiť ich pre daný prípad a zvolenú výšku pokuty aj náležite odôvodniť. Správne uváženie o otázkach, v ktorých zákon dáva priestor správnomu orgánu na voľnú úvahu, je v zásade preskúmateľné súdom iba v tom rozsahu, či takéto rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. V danom prípade bola žalobkyni uložená pokuta za spáchané dva priestupky celkom vo výške 100,- eur, pri zákonomnom rozpätí až do výšky 497 eur a 30 centov. Správny orgán prvého stupňa výšku uloženej pokuty zdôvodnil prihliadnutím na závažnosť priestupku, najmä na spôsob spáchania priestupku a jeho následky, ale aj okolnosti, za ktorých bol spáchaný, mieru zavinenia, pohnútky a osobu páchatela. Negatívnym vplyvom na stanovenie výšky pokuty bol závažný spôsob konania žalobkyne spočívajúci v nezachovaní mlčanlivosti o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedela z predmetnej utajovanej písomnosti a taktiež následky konania obvinenej, ktorým došlo k poškodeniu štátnych záujmov a právom chránených záujmov Ministerstva obrany Slovenskej republiky. Zároveň však správny orgán pri stanovení výšky pokuty prihliadol aj na skutočnosť, že poslaním novinára je sprostredkovať verejnosti informácie, v tomto prípade o otázke verejného záujmu, t.j., že pohnútkou obvinenej vedúcou k protiprávnemu konaniu bolo informovanie verejnosti o situácii na Ministerstve obrany Slovenskej republiky. Správny orgán tiež prihliadol na skutočnosť, že obvinená sa v nasledujúcom období od spáchania týchto priestupkov nedopustila už ďalšieho konania, ktoré by bolo v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi ochranu utajovaných skutočností a potom uloženie pokuty vo výške celkom 100,- eur považoval za postačujúcu pre naplnenie jej účelu.

S týmto odôvodnením sa súd stotožnil a k uloženej výške pokuty konštatoval, že je uložená v súlade s ustanovením § 78 ods. 3 písm. b/ zákona č. 215/2004 Z.z. a výška pokuty bola v súlade s požiadavkou preskúmateľnosti čo do dostatku dôvodov, správnym orgánom zdôvodnená.

Skutkový stav vo veci bol spoľahlivo a dostatočne zistený v ponímaní plnosti a presnosti zistení, z tohto bol vyvodený vecne správny právny záver a tento bol súladne s požiadavkami preskúmateľnosti, čo do dostatku dôvodov aj zrozumiteľnosti, vrátane výšky uloženej pokuty, odôvodnený. Rovnako skutková podstata priestupku bola vo výrokovej časti presne, určite a spôsobom nezameniteľným s iným konaním vyjadrená. Preto týmto námietkam žaloby súd nepriznal úspech.

Pokiaľ ide o námietku žalobkyne, že konanie je zaťažené vadou, ktorá má za následok privedenie nezákonnosti rozhodnutia, čo je dôvodom pre zrušenie rozhodnutia a to v spojitosti s nezákonným doručovaním prvostupňového rozhodnutia č. 3276/2012/LP-008

z 19. decembra 2012, toto prvostupňové rozhodnutie bolo doručované na adresu sídla advokátskej kancelárie Prochádzka & Partners, Búdkova 4, 811 04 Bratislava. Tejto advokátskej spoločnosti žalobkyňa udelila plnomocenstvo, i keď v adresátovi je uvedený aj Mgr. Róbert Bardáč, ktorý sa zúčastnil ústneho pojednania priestupku 31. novembra 2012 v zastúpení advokátskej kancelárie. Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že prvostupňové rozhodnutie bolo priamo advokátskej kancelárii alebo zastupujúcej advokátskej kancelárii žalobkyne bez námietky adresáta (i keď nie celkom presne označeného) doručené, táto včas podala prostredníctvom právneho zástupcu rozklad, ktorý bol riadne zdôvodnený. Krajský súd nevzhliadol také pochybenie, ktoré by malo za následok privedenie nezákonnosti rozhodnutia žalovaného, preto ani tejto námietke nevyhovelo a žalobu ako nedôvodnú zamietol.

O trovách konania krajský súd rozhodol tak, že žalobkyni náhradu trov konania nepriznal aplikujúc § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku z dôvodov, že žalobkyňa v konaní úspech nemala.

2.

Proti rozsudku krajského súdu podala riadne a včas odvolanie žalobkyňa, žiadala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd (ďalej len „odvolací súd“) rozsudok krajského súdu zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil a vrátil žalovanému na ďalšie konanie a súčasne priznal žalobkyni náhradu trov konania. V odvolaní poukazovala na to, že konanie pred krajským súdom má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a napadnutý rozsudok vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Tvrdila, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný a v rozpore s § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Poukazovala na ustálenú judikatúru súdov Slovenskej republiky, a že záver krajského súdu, že vo verejnom záujme je obmedziť právo na informácie o skutočnostiach tvoriacich predmet štátneho tajomstva a že za verejný záujem nemožno považovať uverejnenie informácií z uniknutej utajovanej skutočnosti, s poukazom na stanovisko Vojenského spravodajstva nie sú podľa žalobkyne odvolateľa v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, keď krajský súd v tomto smere nezohľadnil primeranosť obmedzenia slobody šírenia prijímaní informácií podľa článku 26 Ústavy Slovenskej republiky a článku 10 Dohovoru. Zdôraznila, že dôvodom oprávňujúcim novinára uverejniť aj utajovanú skutočnosť je podľa Európskeho súdu pre ľudské práva potreba dôveryhodne podoprieť tvrdenie príslušného média, ktoré s danou skutočnosťou súvisí a predstavuje otázku verejného záujmu. Podľa žalobkyne v otázke naplnenia otázok verejného záujmu krajský súd jednostranne a arbitrárne poukazoval i na stanovisko Vojenského spravodajstva (ďalej len „VS“), nakoľko je zrejme, že u poškodeného, ktorý je v danom prípade VS nemožno očakávať, že by s priestupkom súhlasil, v opačnom prípade by nebol poškodeným. Podľa žalobkyne tvrdenie, že ohrozenie verejného záujmu potvrdilo aj VS je arbitrárne, nakoľko iný záver od poškodenej nie je možné ani čakať. Tvrdila, že rozsudok krajského súdu neobsahuje odôvodnenie žalobného bodu, v ktorom namietala absenciu materiálneho znaku priestupku, súčasne túto skutočnosť namietala aj v správnom konaní, čo je dôvodom, prečo rozsudok krajského súdu je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov. Súčasne si uplatnila trovy konania, ktoré špecifikovala v sume 386 eur a 71 centov s DPH a ostatné trovy v sume 35,- eur za zaplatený súdny poplatok.

3.

Žalovaný sa vyjadril k odvolaniu písomným podaním z 28. augusta 2015, zotrval na skutkových a právnych dôvodoch, tvrdných v konaní. Odvolacie dôvody považoval za irelevantné a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil a žalobkyni nepriznal nárok na náhradu trov konania. Po podaní odvolania žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu, písomným podaním

z 15. februára 2015 doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 18. februára 2016 podala námietku preklúzie. Poukázala na § 80 ods. 2 zákona č. 215/2004 Z.z., podľa ktorého bol správny orgán povinný uložiť pokutu do 1 roka odo dňa, keď sa úrad dozvedel o porušení povinnosti na úseku ochrany utajovaným skutočnosťí, najneskôr však do 3 rokov odo dňa, keď k porušeniu povinnosti došlo. Podľa názoru žalobkyne žalovaný rozhodol po uplynutí zákonom stanovenej 1-ročnej lehoty, na tieto skutočnosti krajský súd neprihliadal, i keď s poukazom na Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn. 2Sžo 38/2011 z 22. augusta 2012 je povinný súd, k zániku zodpovednosti za správne delikty, prihliadnuť z úradnej povinnosti.

4.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania žalobcu (§ 246c ods. 1 prvá veta Občianskeho súdneho poriadku a § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho

poriadku v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku) a dospel k záveru, že odvolaniu je potrebné vyhovieť.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku (účinný od 1. júla 2016) odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Podľa § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Ustanovenie § 157 Občianskeho súdneho poriadku je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu v zmysle článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“) vykladať a uplatňovať tak, že rozhodnutie súdu musí obsahovať dôvody, na základe ktorých je založené. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Rozhodnutie súdu musí však obsahovať odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (k tomu pozri bližšie rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach

sp.zn. IV. ÚS 115/03, sp.zn. III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uvádza: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad“. Európsky súd pre ľudské práva, ale súčasne tiež pripomína, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci (porovnaj napr. Rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Ruiz Toria v. Španielsko z 9. decembra 1994, sťažnosť č. 18390/91 a Rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Hiro Balani v. Španielsko z 9. decembra 1994, sťažnosť č. 18064/91).

Z obsahu administratívneho spisu a rozhodnutí v predmetnej veci nesporne vyplýva, že žalobkyňa bola uznaná vinnou prvostupňovým v spojení s druhostupňovým správnym rozhodnutím zo spáchania priestupku na úseku ochrany utajovaných skutočností podľa § 78 ods. 2 písm. a/ a b/ zákona č. 215/2004 Z.z., ktorých sa dopustila v období od 19. marca 2007 do 28. marca 2007 porušením povinnosti podľa § 39 ods. 1 a 2 zákona č. 215/2004 Z.z. tým, že získanú utajovanú písomnosť špecifikovanú vo výroku prvostupňového rozhodnutia neodkladne neodovzdala Národnému bezpečnostnému úradu alebo útvaru Policajného zboru a tým, že po oboznámení sa s uvedenou utajovanou písomnosťou použila získané informácie v článku „Prievan v tajných trezoroch“, ktorý bol uverejnený v týždenníku Žurnál č. 3/2007 a internetovej stránke týždenníka Žurnál, za čo jej podľa § 78 ods. 3 písm. b/ zákona č. 215/2004 Z.z. bola uložená pokuta vo výške 100,- eur.

Súčasťou spisu je Protokol o výsledku kontroly Národného bezpečnostného úradu č. 3012/2007/OK-014 z 23. apríla 2007 (ďalej len „protokol o kontrole“), v ktorom správny orgán konštatoval, že žalobkyňa spolu s ďalšou osobou porušili § 39 ods. 1 a 2 zákona č. 215/2004 Z.z., keď ako nepovolané osoby utajované skutočnosti neodovzdali Národnému bezpečnostnému úradu alebo útvaru Policajného

zboru a časť obsahu utajovanej písomnosti zverejnili v časopise Žurnál č. 3/2007.

Podľa ustálenej judikatúry správne konanie prvostupňové a druhostupňové tvorí jeden celok a je skončené až právoplatnosťou druhostupňového rozhodnutia.

Zákon č. 215/2004 Z.z. osobitne upravuje skutkové podstaty priestupkov v § 78 a v § 79 správnych deliktov. V § 80 pre účely zákona č. 215/2004 Z.z. zákonodarca upravil postupy pri ukladaní pokút.

Podľa § 80 ods. 2 zákona č. 215/2004 Z.z. pokutu možno uložiť do 1 roka odo dňa, keď sa úrad dozvedel o porušení povinnosti na úseku ochrany utajovaných skutočností, najneskôr však do 3 rokov odo dňa, keď k porušeniu povinnosti došlo.

Podľa § 80 ods. 3 zákona č. 215/2004 Z.z. pokuta je splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o jej uložení.

Podľa § 80 ods. 4 zákona č. 215/2004 Z.z. uložením pokuty podľa § 78 a 79 nie sú dotknuté ustanovenia osobitných predpisov o náhrade škody ani nezanikajú povinnosti ustanovené týmto zákonom.

Podľa § 79 ods. 5 zákona č. 215/2004 Z.z. odkazuje, že na priestupky a ich prejednávanie sa vzťahuje všeobecný predpis o priestupkoch, zákon č. 372/1990 Zb..

Súd prihliada k zániku zodpovednosti za priestupok z úradnej povinnosti (ex offio) bez ohľadu na skutočnosť, či zánik zodpovednosti za priestupok v podanej žalobe na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného alebo v odvolaní proti prvostupňovému rozsudku žalobca namieta. Takýto postup je nevyhnutý z hľadiska zabezpečenia zachovania jednoty právnych záruk a jednotného postupu všetkých kategórií trestných obvinení v súlade s článkom 6 ods. 1 veta prvá Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), podľa ktorého ustanovenia každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Keďže článok 6 ods. 1 veta prvá Dohovoru hovorí „o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia“, je podľa názoru odvolacieho súdu nevyhnutné poskytnúť záruky a práva, ktoré sú zakotvené v trestnom zákone a trestnom poriadku nielen obvinenému z trestného činu alebo aj subjektu, voči ktorému je vyvodzovaná administratívno-právna zodpovednosť.

Odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy č. R (91) 1 o správnych sankciách, ktoré bolo schválené Výborom ministrov dňa 13.02.1991 na 452. zasadnutí zástupcov ministrov odporúča vládam členských štátov, aby sa vo svojom práve aj praxi riadili zásadami, ktoré vyplývajú z tohto odporúčania. Pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti tohto odporúčania, je v ňom uvedené, že sa vzťahuje na správne akty, ktorými sa ukladá postih za správanie, ktoré je v rozpore s uplatniteľnými pravidlami, či už ide o pokuty alebo iné opatrenia trestnej povahy bez ohľadu na to, či majú peňažnú alebo inú povahu. Tieto druhy postihu sa považujú za správne sankcie.

Podľa zásady č. 6 tohto odporúčania je nevyhnutné v rámci správneho konania vo veciach správnych sankcií poskytovať okrem záruk spravodlivého správneho konania v zmysle Rezolúcie Výboru ministrov Rady Európy č. (77) 31 o ochrane jednotlivca v súvislosti s rozhodnutiami správnych orgánov pevne zavedené záruky v trestnom konaní.

Bez ohľadu na vznesenú námietku preklúzie, ktorú podala žalobkyňa odvolaciemu súdu, bol povinný prvostupňový súd sa z úradnej povinnosti touto skutočnosťou zaoberať a ju vyhodnotiť, pri zachovaní princípu dvojinštančnosti konania podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku. Prvostupňový súd v súlade s uvedeným

nepostupoval.

Ďalej Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že v rozsudku prvostupňového súdu absentujú dôvody, v ktorých by sa prvostupňový súd zaoberal námietkou, v ktorej žalobkyňa tvrdila, že v posudzovanom priestupkovom konaní nebol naplnený materiálny znak priestupku podľa § 2 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb..

Za zdôvodnenie prvostupňového rozsudku v tomto smere, podľa odvolacieho súdu nemožno považovať konštatovanie prvostupňového súdu na strane 13 prvý odstavec poslednej vety, v ktorom krajský súd konštatuje: „I keď vo všeobecnosti je treba priznať, že otázkou verejného záujmu by mohlo byť informovanie verejnosti o tom, že došlo k vyvráteniu utajovanej skutočnosti, za verejný záujem však nemožno považovať uverejnenie informácie z uniknutej utajovanej skutočnosti a to ani takej, ktorá sa javí nepovolanej osobe ako málo významná.“ V tejto súvislosti súd poukazuje i na stanovisko VS, a to ani v kontexte celého znenia odstavca, resp. celého odôvodnenia rozsudku prvého stupňa. Odvolací súd nezistil, že by sa krajský súd osobitne touto námietkou žalobkyne zaoberal, a hodnotil ju v dôvodoch rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že prvostupňový súd nepreskúmal žalobnú námietku (aplikácia § 2 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. v kontexte ustanovenia § 78 zákona č. 215/2004 Z.z.) a ani nevyhodnotil, či správne orgány, v dôvodoch rozhodnutí, sa s touto námietkou riadne vysporiadali.

Najvyšší súd poukazuje na to, že napriek apelačnému opravnému systému, ktorý sa v správnom súdnictve v Slovenskej republike v zmysle príslušnej právnej úpravy v zásade uplatňuje, primárne preskúmava zákonnosť napadnutého rozhodnutia správneho orgánu krajský súd ako súd prvého stupňa. Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho je preskúmať vecnú správnosť prvostupňových rozhodnutí a nie nahrádzať prieskumnú činnosť súdu prvého stupňa vrátane odôvodňovania rozhodnutia.

Podľa odvolacieho súdu boli splnené zákonné podmienky pre zrušenie rozsudku krajského súdu a vrátenia veci na ďalšie konanie pri aplikácii § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246c ods. 1 prvá veta Občianskeho súdneho poriadku a § 221 ods. 1 písm. h/, f/ a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

V ďalšom konaní krajský súd bude povinný námietku preklúzie a tvrdenie žalobkyne, že posudzované priestupkové konanie nenaplnia materiálny znak priestupku podľa § 2 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. vyhodnotiť a svoje rozhodnutie riadne zdôvodniť.

V novom rozhodnutí krajský súd znova rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov odvolacieho konania s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246c veta prvá Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.